

“Things should be made as simple as possible,
but not simpler”

Albert Einstein

HET NIEUWE BEWIJSRECHT IN DE BOUW

11 februari 2021

Jeffrey Amankwah

met inleiding door Siegfried Busscher

INHOUDSTAFEL

1. BASISKENMERKEN
2. BEWIJSLAST EN BEWIJSRISICO
3. BEWIJSSTANDAARD
4. TOELAATBAARHEID VAN BEWIJSMIDDELEN
5. BEWIJSWAARDE
6. TOEMAATJE: BEWIJS VAN INFORMATIEVERPLICHTING
AANNEMER
7. BESLUIT: ENKELE AANDACHTSPUNTEN

1. BASISKENMERKEN

- Boek 8 ‘Bewijs’ BW
- Inwerkingtreding: 1 november 2020
- Doel: Modernisering en verfijning
- Codificatie
- Definities (art. 8.1 BW)
 - Handtekening (art. 8.1, 2° BW)
 - Gekwalificeerde elektronische handtekening
 - Gewone en geavanceerde elektronische handtekening
- Aanvullend recht (art. 8.2 BW)

2. BEWIJSLAST EN BEWIJSRISICO

1. Principe
2. Voorwerp van de bewijslast
3. Bewijslastverdeling

2.1 PRINCIPE

- Bewijslast (of bewijsvoeringlast) = de last die op een partij rust om tijdens de procedure het bewijs naar voor te brengen
- Bewijsrisico = welke partij het risico draagt om bij gebrek aan bewijs het proces te verliezen of minstens enige verzwakking van haar rechtspositie te ervaren.
 - art. 8.4, vierde lid BW

2.2 VOORWERP VAN DE BEWIJSLAST

- Positieve/negatieve feiten en rechtshandelingen (art. 8.3, eerste lid BW)
 - Louter materiële feiten
 - Rechtsfeiten
 - Rechtshandelingen
- Aangevoerd en betwist
- Uitzonderingen:
 - Objectieve recht (art. 8.3, derde lid BW)
 - Algemeen bekende feiten (art. 8.2, tweede lid BW)
 - Ervaringsregels (art. 8.2, tweede lid BW)

2.3 BEWIJSLASTVERDELING

- Principe (art. 870 Ger.W.):
 - Hij/zij die meent een ander in rechte te kunnen aanspreken, de rechtshandelingen of feiten moet bewijzen die daaraan ten grondslag liggen (art. 8.4, eerste lid BW)
 - Hij/zij die beweert bevrijd te zijn, de rechtshandelingen of feiten moet bewijzen die zijn/haar bewering ondersteunen (art. 8.4, tweede lid BW)
- Uitzonderingen mogelijk (bv. weerlegbare wettelijke vermoedens)
- Loyale samenwerking (art. 8.4, derde lid BW)
- Omkering van de bewijslast (art. 8.4, vijfde lid BW)

3. BEWIJSSTANDAARD

= de mate waarin de rechter van een bepaald feit overtuigd moet zijn opdat hij het als bewezen kan beschouwen

- Principe (art. 8.5 BW): redelijke mate van zekerheid (90%)
- Afwijking: bewijs door waarschijnlijkheid (art. 8.6, eerste lid BW)
 - Negatieve feiten
 - Complexe positieve feiten
 - 75%

4. TOELAATBAARHEID VAN BEWIJSMIDDELEN

1. Principes
2. Gereguleerd bewijsstelsel
3. Bewijs tussen of tegen ondernemingen

4.1 PRINCIPES

- Toelaatbaarheid (art. 8.1, 13° BW)
 - = de vraag of het bewijsmiddel al dan niet in rechte mag worden aangewend tot bewijs van het betwiste feit
- Niet-toelaatbaarheid kan leiden tot uitsluiting door rechter
- ≠ Geoorloofdheid
 - Rechtmatig of rechtmatig verkregen
 - Leidt niet noodzakelijk tot uitsluiting door rechter
 - Voorbeeld: heimelijke opname

4.1 PRINCIPES

- Bewijs in strafzaken: vrij bewijsstelsel
- Bewijs in ondernemingszaken: vrij bewijsstelsel
- Bewijs in burgerlijke zaken
 - Regel: vrij bewijsstelsel (art. 8.8 BW)
 - Uitzondering: gereglementeerd bewijsstelsel

4.2 GERELEMENTEERD BEWIJSSTELSEL

- Ondertekend geschrift voor rechtshandelingen met som of waarde $\geq 3.500,00$ EUR (art. 8.9 BW)
 - Versoepeling: vroeger 375,00 EUR
 - Waarde van de rechtshandeling, niet van de vordering
 - Duurcontracten (bv. huur): totale waarde van vergoedingen voor een maximale duur van één jaar
 - Bewijs boven of tegen ondertekend geschrift
 - Niet van toepassing op bewijs van louter materiële feiten en rechtsfeiten

4.2 GERELEMENTEERD BEWIJSSTELSEL

- Uitzonderingen:
 - Bewijs door en tegen derden: alle bewijsmiddelen (art. 8.14 BW)
 - Bewijs van eenzijdige rechtshandelingen: alle bewijsmiddelen (art. 8.10, eerste lid BW)
 - Onmogelijkheid om bewijs door ondertekend geschrift te leveren: alle bewijsmiddelen (art. 8.12 BW)
 - Materieel of moreel onmogelijk
 - Gebruikelijk om geen ondertekend geschrift op te stellen
 - Verlies van het ondertekend geschrift door overmacht
 - Bekentenis, beslissende eed of begin van bewijs door geschrift aangevuld met ander bewijsmiddel (art. 8.13 BW)

4.3 BEWIJS TUSSEN OF TEGEN ONDERNEMINGEN

- Principe: bewijs tussen ondernemingen of tegen ondernemingen is vrij (art. 8.11BW)
- Begrip onderneming (art. I.1, eerste lid WER):
 - Iedere natuurlijke persoon die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefent
 - Iedere rechtspersoon
 - Iedere andere organisatie zonder rechtspersoonlijkheid
- Uitzonderingen mogelijk
 - Bv. bewijs van verzekeringsovereenkomst en wijzigingen (art. 64, §1 W. Verz.)
- Bijzondere bewijsmiddelen: aanvaarde factuur en overeenstemmende boekhouding

4.3 BEWIJS TUSSEN OF TEGEN ONDERNEMINGEN

- Aanvaarde factuur als bewijs tegen onderneming
 - Bewijs van de aangevoerde rechtshandeling (art. 8.11, §4, eerste lid BW)
 - Aanvaarding van de factuur
 - Belang van protest
 - Ondubbelzinnig
 - Concreet
 - Precies
 - Tijdig
 - Geldt niet ten aanzien van niet-ondernemingen (art. 8.11, §4, tweede lid BW)
 - Omstandig stilzwijgen

4.3 BEWIJS TUSSEN OF TEGEN ONDERNEMINGEN

- Overeenstemmende boekhouding (art. 8.11, §2, eerste lid BW)
 - Tegen onderneming
 - overeenstemmend
- Wettelijke bewijswaarde
- Overlegging van boekhouding

5. BEWIJSWAARDE

= graad van geloofwaardigheid die de rechter aan een toegelaten bewijsmiddel toekent op grond van zijn innerlijke overtuiging (art. 8.1, 14° BW)

- Principe: vrije beoordeling van de rechter
- Uitzondering: wettelijke bewijswaarde
 - Geen beoordelingsmarge voor de rechter
 - Bekentenis, eed en ondertekend geschrift
 - ⇔ Getuigenverklaringen en feitelijke vermoedens

5. BEWIJSWAARDE

- Werfverslagen
 - Voorbeeld: bewijs controleopdracht architect
 - Afwijkingen op de uit te voeren opdracht
 - Bewijswaarde?

5. BEWIJSWAARDE

- Vaststellingen door gerechtsdeurwaarder
 - Art. 519 Ger. W.
 - Principe: authentieke bewijswaarde voor zuiver materiële feiten
 - Gevolg: tegenbewijs enkel mogelijk d.m.v. valsheidsprocedure
 - Geldt niet voor rechtsfeiten en rechtshandelingen
 - Voorbeeld: Gent 25 mei 2018, *TBO* 2020, afl. 1, 60

5. BEWIJSWAARDE

- Vaststellingen door een gerechtsdeskundige
 - Art. 962 Ger. W.
 - Niet-bindend advies
 - Bewijswaarde feitelijke vaststellingen
 - Authentieke bewijswaarde?
 - Feitelijk vermoeden?

6. TOEMAATJE: BEWIJS VAN INFORMATIEVERPLICHTING AANNEMER

- Informatieverplichting aannemer tav opdrachtgever
 - Informatie, raadgeving en waarschuwing
 - Aannemer-specialist
- Bewijslastverdeling
 - Opdrachtgever draagt bewijslast
- Bewijsstandaard
 - Negatief feit: waarschijnlijkheid

7. BESLUIT: ENKELE AANDACHTSPUNTEN

- Bewijsrecht is niet louter voer voor advocaten
- Gaat over verschil gelijk hebben en gelijk krijgen
- Een aantal bedrijfsmatige reflexen kunnen reeds groot verschil maken
 - Afspraken schriftelijk bevestigen
 - Ondertekende overeenkomsten
 - Correcte notulen werfvergaderingen
 - Betwiste aanspraken protesteren (niet enkel facturen, ook briefwisseling)
 - Aandacht besteden aan plaatsing handtekening (best eID)
 - ...

CONTACT

Siegfried Busscher
siegfried.busscher@schoups.be
+32 3 260 98 60
+32 485 456 280

Jeffrey Amankwah
jeffrey.amankwah@schoups.be
+32 3 260 98 60
+32 497 83 72 58

WWW.SCHOUPS.BE